

Regesta Imperii (RI)

regist = krátké shrnutí listiny či jiné písemnosti za vědeckými nebo úředními účely

Regesta Imperii je edice písemných pramenů, které jsou zpracované v registové formě. Jedná se jak o prameny úřední, tak o prameny narativní. Vydávány jsou listiny panovníků Svaté říše římské od r. 751 (nástup Karlovice Pipina III. Krátkého na franský trůn) po rok 1519 (smrt císaře SŘŘ Maxmiliána I. Habsburského).

Historie

Na počátku vzniku projektu stojí Johann Friedrich Böhmer, který začal sbírat a publikovat dokumenty německých císařů a králů roku 1929 a původně spolupracoval s projektem Monumenta Germaniae Historica (MGH). Po osobních neshodách se však osamostatnil a r. 1831 založil vlastní ediční řadu Regesta Imperii, kde se plánoval věnovat diplomatickému materiálu (královské a císařské listiny) z let 751–1437 (konec vlády Zikmunda Lucemburského). Postupem času byl však rok 1437 posunut na rok 1517 a byla upravena i Böhmerova představa o vydávání pouze diplomatických listin, které Böhmer viděl jako nejpřesnější obraz historie, a přibyly tak i narativní prameny.

Po smrti Böhmera r. 1863 se do čela projektu dostal rakouský historik Julius Ficker a vydávání se tak z Německa přesunulo do rakouského Innsbrucku. Když r. 1895 Ficker z vedení projektu odstoupil, jeho nástupcem se stal Engelbert Mühlbacher a vydávání se opět přesunulo – tentokrát do Vídně, kde byla RI od r. 1906 vydávána Rakouskou akademií věd. Zde byla roku 1939 zřízena Komise pro nové zpracování Regest Imperii, která r. 1969 podnítila založení Německé komise pro zpracování Regest Imperii, a projekt se vrátil zpět do Německa. Dnes je vydávání RI řízeno z Vídně a Mohuče a opět ve spolupráci s MGH. Další pracoviště jsou např. na univerzitách v Mnichově, Marburgu, Saarbrückenu atd.

Současnost

Ze současných projektů jsou asi nejvýznamnější registové edice listin Friedricha III. (zpracováváno na pracovištích v Rakousku i Německu), Maxmiliána I. (Rakouská Akademie věd ve Štýrském Hradci), Friedricha I. Barbarossy (Rakouská Akademie věd ve Vídni) a Ludvíka Bavora (Berlínsko-braniborská akademie věd na mnichovské univerzitě).

Na vídeňském pracovišti RI jsou zpracovávány např. i registry Albrechta I., Václava IV. nebo Zikmunda Lucemburského.

Nové zpracování registů císaře Zikmunda (původně zpracováno Wilhelmem Altmannem v 19. st.) bylo ve Vídni zahájeno roku 2004. Ve dvou navazujících projektech, z nichž první skončil v roce 2008, jsou zpracovávány registry listin z historického území Uherského království a zemí Koruny české.

Od r. 2011 jsou registry Zikmunda zpracovávány také na brněnském pracovišti (součást Historického ústavu Masarykovy univerzity).

Rozvržení

Regesta Imperii jsou chronologicky členěna do 14 svazků:

- I. Regesta karolínských králů a císařů (715-968/926/962)
- II. Regesta saských králů a císařů (919-1024)
- III. Regesta sálských císařů (1024-1125)
- IV. Regesta Lothara III. a starších Štaufů (1125-1197)
- V. Regesta mladších Štaufů (1198-1272)
- VI. Regesta Rudolfa I. Habsburského a jeho nástupců až po Jindřicha VII. (1273-1313)
- VII. Regesta Ludvíka Bavorského (1314-1347)
- VIII. Regesta Karla IV. (1346-1378)

- IX. Regesta Václava IV. (1376/1378-1400/1419)
- X. Regesta Ruprechta I. (1400-1414)
- XI. Regesta Zikmunda Lucemburského (1410-1437)
- XII. Regesta Albrechta II. (1438-1439)
- XIII. Regesta Friedricha III. (1440-1493)
- XIV. Regesta Maxmiliána I. (1486/1493-1519)

První svazky se věnují vládě celých dynastií, pozdější svazky jednotlivým panovníkům SŘŘ s tím, že začátek a konec vlády určitého panovníka jsou mezníky pro práci s prameny té doby.

K dalšímu čtení

Oficiální webová stránka projektu Regesta Imperii:

<http://www.regesta-imperii.de/startseite.html>

Webová stránka brněnské pobočky RI:

<http://www.phil.muni.cz/wrib>

Webové stránky wikipedie (německá + česká přeložená z němčiny)

http://de.wikipedia.org/wiki/Regesta_Imperii

http://cs.wikipedia.org/wiki/Regesta_Imperii

BOROVSKÝ, Tomáš a kol.: Úvod do studia dějepisu 2. díl. Brno 2014, s. 15-16.